

SÜMEG-SZENT-GRÓT

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetés arak:		Hirdetmények:		A lap szerkesztési részét illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Egész évre	4 frt = 8 korona	2 hasabos petitsor egyszeri hirdetésnél 9 kr.	többszöri hirdetésnél 7 kr. — Bélyegdíj 30 kr.	A lapot illető minden fizetés a kiadóhivatalba küldendő.
Fél évre	2 frt = 4 „	Nyiltter petitsora 20 kr.		Keziratokat vissza nem küldünk.
Negyed évre	1 frt = 2 „	Csak bermentett leveleket fogadunk el.		
Egyes szám ára 10 kr.				

Vidéki érdekek.

Kétségkívül úgy van! Észre kell venni azt, amit reg nem jegyeztek föl elfogulatlanul, hogy a főváros bámulatos virágzásával nem tart lépezt a vidék magyar városainak fejlődése, hogy nem látni bennök a fejlődésnek azt a folytonosságát, a társadalmi életnek azt a pezsgését, az ipari és kereskedelmi életnek azt a föllendülést, mely a legerősebben centralizált államokban — még Franciaországban és Paris mellett is — a vidéki nagyobb központoknak kepződésében és erősödésében az országnak egyetemes és egyenletes fejlődését és erősödését jelenti.

Biztos és találó ez a diagnózis minden magyar városra, mely sokszor hoz áldozatot, hogy a vidék központjává küzdje föl magát, de minden áldozatkészsége mellett is csak hangyalépésekkel jut előre, mert az érvényesülésért való küzdelmében magára van hagyatva és az erősödés, a fejlődés minden kísérleténél szemben találja magát az azt a határtalan központosítási rendszert, mely nem ismer egyebet a fővárosnál és annak mindenkéül fölé helyezett, talán már nem is valóságos, csak kepzelt érdekeinél. Város, ha még oly nagy és erős is,

nem jelent egész országot, s valamint tizenhat millió ember nem elhet meg egy helyen, pusztán a főváros nem foglalhatja magában az egész nepesség boldogulásának föltételeit. Jó is, hejyes is, hogy a fővárosnak megadassanak a hatalom és a fejlődés minden föltételei. De Budapestben már annyi az áldás, hogy leroskad bele, s annyi táplálékot adnak neki, amennyit a legerősebb szervezet sem tud egészen megemészteni. Fölösleg támad itt elsőbb is emberekben, amikor mindenki, aki munkát keres vagy munkája gyümölcsét élvezni akarja, erre a helyre tudul.

Fölösleg támad itt elsőbb, amikor bármilyen ipari, kereskedelmi vagy közlekedési vállalat, ha valójában semmi köze sincs a fővároshoz, ebbe az egy városba viszi telepét vagy legalább is az igazgatóságát. Hiszen nevezetes, hogy a minék a föltételei itt vannak meg a legkevesebbé, a gyári ipart kizárólag ide telepítették, a mi hogy mire visz, a sertésvész mutatta meg, a mikor az egy piacot ért csapás teljes erejével az egész országot érte, nem lévén több piac, a mely az itteni veszteséget pótolhatta volna.

Wekerlének és Lukács Bélának elméletileg törekvése volt az iparvállalatok de-

centralizálása és mind a ketten kifejezést is adtak ennek. De a gyakorlat mindaddig azt igazolja, hogy az új gyárakat a főváros környékén halmozzák össze.

Természetesen más dolgokban is indokolt, hogy a vidékre vezetessék le az a sok táplálék, melyet egy központ meg sem bír emészteni, míg erősek, izmosak lehetnének tőle a nagy magyar városok, melyekkel mostohán bánik el a kormány.

Igazságtalan és végzetes a rendszer, mely a vidéki városokkal szemben kizsákmányolja azok ambícióját és haladási törekvést, egyformán rájuk hártja az állami föladatokat és azok költségeit, holott ellenkezőleg minél inkább meg kellene könnyíteni nekik a kulturális haladást, melynek értéke az egész országra, nemzetre értéket képez.

Nem lehetünk azért elég hálásak, ha ebben az ügyben a vidéki lapok érveit a fővárosi sajtó kifejezi s figyelmezteti azokat, a kiket illet, mivel tartoznak a magyar városoknak, melyek erejüket meghaladó áldozatokkal nemzeti föladatokat teljesítenek.

A vonatvezető.

— A Sümeg-Szent-Grót eredeti tarcája.

Irta: **Nógrádi Jenő.**

Reggeli hét óra.

A pári ahaz meglakult falait finom permeteggel vegyes ritka köd borítja, a tavolabb aló tárgyakat nagyitva tintetvén elő, mint bajadér bársony tagjait az áttetsző mousseline, mely sokat elfed, de csak azért, hogy annál többet sejtteni engedjen. Ámos konduktorok és kék siphás szolgál futkosnak föl és a, mintha szörnyű sok doigok volna, pedig alig száll be egy-két utas a kocsikba. A forró vízzel megtöltött pléhedények jótékony meleget sugároznak szét a kupék aható ködilatú levegőjében. Az utasok pruszikólnak a kellemetlen nyirkos szagtól és lazékonyan húzódnak rémes ködmeneikbe.

Idéges futkosás, zaj, — végre megszólal a tülk, rá a „mehet“ s a páratelt légbé belesívit a mozdony éles futtye. Nagyot zökken erre a sok megátalodott vagon, egyik a másikat rán gatva, „klikk-klakk“ szól, a mint a kocsikerek becsúsznak a sínek végei közt hagyott hézagokba. Először lassan, majd mind gyorsabban: utoljára egy bizonyos utemben megállapodik s úgy kiveri a taktust, akár csak a metronom. Lehet rá fi tyulni lassut, csardást, polkát vagy amit tetszik.

A vonat pár jelentéktelen dombot elhagyva, a láthatár végtelenéig terjedő síkságon zakatol tovább. A talaj homokos, gyér növényzettel, a zuzmara köntös alatt remegni latszó fűszálakkal. Még a taviró-sodronyok is vastag réteggel vannak bevonva, s az ablakon átnézve majd feleml

kednek, majd leszálnak, mintha lebegnének a ködengerben.

Bágyasztóan unalmas, egyhangú, álmos idő . . . A vonatvezető a tüzelő ajtó előtt melegengeti dermedt kezét. Fiatal hazas, felesége ölelő karjai közül ragadta ki őt már korán reggel a kötelelenség rideg s ava. Érzí még a forró csokok tüzelő, idegei mint felajzott és ismét leeresztett hurok bizse-eznek az iménti gyönyörtől. Végtagjai mint élettelen tömeg kíváncznak a föld felé. Az eléggé ki nem pihent test minden pillanatban fel akarja mondani a szolgálatot a kötelességtudó léleknek. Szempilláit csak erőszakosan tudja egymástól szétleszteni; a csipős hideg, a haszontalan erőlködés pár vastag könyet facsar ki azokból. Fáradtan hanyatlak a keskeny vaslócáa. A fűtő mély álomba merülve horkol mellette.

Szivarra gyújt, gondolván, hogy a maró tust majd elúzi álomosságát.

— Mily szép az élet! Alig egy hónapja, hogy elvette Rózát. A mámor és kéj egy hónapjat töltötték zavartalan boldogságban, míg egyszerre . . . Eh! verd ki fejedből a sértő gyanut, hisz már sejtésnek is örületes. Felesége megesalja, hűlen lesz hozzá egy sehonnai kedvéért!

A vonat a folyó mellé ér. A víz széle tülkör simára fagyva, míg közepén lomha jégablakokat hömpölyget a haragos zöld hullám, melyek a széleken síteregve, ropogva torlódnak meg, s oly hangot hallatnak, mint midőn a jégeső paszkolja az ablaküveget. A sima jégen a közeli falu libái és rucái tipegnek. Olyan nevétséges, a mint óvatosan egymás elé teszik szélesre nyitott talpaikat, minden lépésnél egyet-egyét előre csuszszanva. Néha egy-egy el is csúszik s végig henge-

reg a sikos tükrön. A gunár gagogni kezd, a többiek korusban utána. Szarnyaikat repülésre tárják és gyorsan legyeznek vele, de azért a jégen maradnak. Majd a közelgő vonat döbörgésétől megijedve, lomha repüléssel szállnak el a falu felé.

... Pedig nincs semmi azon az emberen, kit felesége szeretőjeül választott! Elálló fulek, puffok arc, nagy fogak. Igaz, hogy erős, tagbaszakadt, de oly ügyetlenül mozog, mintha husz évig tartó álom után próbálgatna elszibbadt tagjait. Mit lehet ezen szeretni? — Eh Róza nem is szereti, csak gyermekkorai ismeretség, pajtáság az egész. Persze; hiszen mindig veszekednek egymással, míg őt mily forró csokokkal halmozza el a szép asszony. Rémkép. . . . De akkor mit keresett nála éjjel tizenegy órakor? Ez már csak nem pajtáskodásból történ? Mikor meglepte őket a parolgo tea mellett, az asszony kacagva borult a nyakába. Ő azonban az ölelőt magától elhárítva, az üveget a padlóra dobja oly erővel, hogy az szilánkokra tört szét. Lajos zavartan távozott, felesége duzzog, majd könyekben tör ki, hogy térje őt elhanyagolja, ok nélküli feltékenkedésével kínozza. Oly szép volt a mint könyei végigperdültek az igazatosságtól pirosra füstött arcon, nem állhatta, hogy karjaiba zárva a remegőt, le ne csókolja a harmateseppeket. . . .

A vonatvezető már nem érzi tagjait, feje bágyadtan hanyatlak mellére. Égő szivarja kezére esik és megégeti, de ő már erre is csak alig eszmél, s nemsokára lassú lihegése hallatja, hogy mély álomba merült.

A vonat pedig tovább száguld a tar mezők között, vezető nélkül rohanva a bizonytalan ködbe. (Folyt. köv.)

„Tekintetes urak.”

A magyar társadalom most van az átalakulás folyamataiban. Ez átalakulás, eltekintve a címkórságnak tulságosan elharpózott nyavalyájától, nem nélkülöz bizonyos demokratikus szint és tartalmat. Van azonban olyan fattyuhajtása, mit éppen nem mondhatunk a demokratikus fejlődés termékeinek, s ez: a nagy mértékben kifejtett urhatnomság.

Nem foglalkozunk ezuttal azzal, hogy a mesterember ma már szegényli a nevet, hanem iparos, a csizmadia lábbeli készítő, a mesterlegény segéd, az inas pedig tanuló. Utóvégre is ezek egyszerűen elnevezések s a társadalmi munkásság és becsület dolgában valami nagyobb jelentőséget nem igényelnek; a fődolog pedig csak az lehet, hogy az az iparos vagy segéd érte jól szakmáját s becsületére válják ne csak annak az osztálynak, melyhez tartozik, hanem az egész magyar társadalomnak is.

Társadalmunk sokkal szomorubb kinövésére akarunk rámutatni, amely kinövés igazi vadseb, mit mindaddig kell vagdalnunk, míg helyébe egészséges izomzat nem fejlődik. Nevezetesen társadalmunk fejlődésében egy egészen új társadalmi osztály van alakulóban, mely semmiképpen sem kívánatos. Az iskoláztatásnak ujabban való föllendülése szülte a „Tekintetes urak”-nak ezt az osztályát.

Sok szegény szülő a gyermeke iránti határtalan szeretetből indítatva, hogy jobb és kényelmesebb megelhetést biztosítson fia számára, elvégeztet vele négy közép vagy polgári iskolai osztályt, amint a helyi körülmények engedik; elvégeztet akkor is, ha a tanuló csak valahogy uszsa át ez osztályokat. Mikor azután a felsőbb osztályok elvégzésére más városba kell menni, előáll az iskoláztatás réme: a szegénység.

Hát eddig nem volna baj, ha a gyermek számára most valami iparos vagy kereskedői pályát választanának. De ettől szülő és gyermeke egyformán idegenkedik. A fiúnak urnak muszáj lenni. Az ilyenek egy ideig lebegnek ég és föld között, mint Mohammed koporsója, végre is megúnják, hogy szegény szülők nyakán élőködjenek s beállnak valami irodába napszámosnak. Fizetés: Tekintetes ur és 30--70 krajcár naponként.

Hát ez az élet igazi nyomorúság. A hitvány kereset mellett uraskodni bizony bajos, nagyon bajos s nem egy züllik el vegkeppen a „Tekintetes ur” hízogó titulusa mellett. Akik pedig végighordoznak is a „Tekintetes ur” súlyos keresztjét az élet kálváriáján, bizony azok is elveszett emberek a magyar társadalomra es hazára nézve. Családot alapítaniok lehetetlen, társadalmi feladatokat teljesíteni, embertársaiknak a hivatalon kívül is hasznára válni: helyzetükből folyó képtelenség.

Fájdalom, minél gyorsabb tempóban fejlődik a kultúra, annál dusabban teremnek a „Tekintetes urak.” Ma már egész osztályt alkotnak, a társadalom ranglétráján bizonyára a legszerencsétlenebb osztályt.

Az urhatnomság szüli a szellemnek eme szánandó proletárjait, az urhatnomság, mely a tiszt és biztos anyagi existenciát nyújtó iparos és kereskedői foglalkozást kicsinyelve, inkább odaszegzi magát egész életére az íróasztalhoz nyomorult másolói bérért, semhogy szerszámot vegyen kezébe, kötenyt kössön maga elé s odaálljon a pudli vagy gyalupad mellé. „Hát azért tanultam annyit, védekezik a szerencsétlen, hogy iparos legyek.” S minthogy e felfogást teljes egészében osztják a szülők is, lesz belőle „ur”, aki egész életén át az írógép szellemtelen munkáját végzi, alig keresve annyit, mennyi a mindennapi kenyérre elég.

Társadalmunk jelen felfogása nagyban kedvez a szellemi proletarok szaporodásának. Azt hiszik, hogy egy pár osztály elvégzése után okvetlenül „urnak” muszáj lenni. Pedig beláthatnók immár, hogy intelligens, tanult, szeles látókörű kereskedőkre és iparosokra van Magyarországnak szüksége, kik az ország anyagi gyarapodásának s ezzel a szellemi kultúra haladásának is háterincet alkotják; beláthatnók, hogy a munka, ha kezi munka is, nem megaláz, hanem nemesít. Végre is az a független, biztos anyagi helyzetben, jó módban élő iparos vagy kereskedő igazi ur, míg amazok, kiket a parasztfurfang — ügye gyorsabb elintézését remélve — az irodában tekintetes urnak szólt, szerencsétlen exisztenciák, kik bizony súlyosabb életre kárhozottak, mint a favágó napszámos.

Wlassics miniszter beszéde.

A csáktornyai választók egy 25 tagu küldöttsége adta át dr. Wlassics Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszternek a kerület mandátumát. Zakal Henrik ügyvéd, választási elnök üdvözlő szavaira a miniszter következőleg válaszolt:

Igen tisztelt barátaim! Midőn négy év és négy hó alatt harmadszor nyujták at önök nekem a megbízó levelet, nem kereselem a hála méltó kifejezésére a szavakat, de azt lelkemben átérve, egyszerűen kérem önöket, fogadják t. barátaim, legmélyebb köszönetemet s egyuttal azt az ígéretemet, hogy mint eddig iparkodtam legjobb meggyőződéseimből és teljes erőmből hazam és a kerület legjobb érdekeit szolgálni, ugy ezentul is hasonló ügybuzgalommal fogom teljesíteni azt a kötelességet, mely reám ugy mint a kormány tagjára és ugy mint képviselőre esik.

Tisztelt barátaim! Én nemcsak azért örülök, hogy a megbízó levelet szülőmegyémmek az a kerület adja, mely kerület nekem az országgyűlés sorompóit megnyitotta, hanem örülök azért is, hogy szülővármegyémbe mégis van egy kerület, mely a szabadelvűség zászlaját diadalra juttatta. Örülök mondom, mert bizonyos lelki nyugtalansággal látom, hogy szülővármegyém, mely Deák Ferencz és a Csányiak vármegyéje, mely a haladás terén mindenkor az első között volt, a reakció szele annyira átjárta, hogy egykoron az antiszemitizmusnak volt melegágya és ma a néppárt tetszetős jelszava alatt hirdettet visszafejlődés szolgálatába szegődött.

En nem kereselem az okokat, de önöknek, tisztelt barátaim, kötelességök lesz a jelenség okaival bővebben is foglalkozni; önök által az egész megyei értelmiséghez szólok és kérem önöket, gondolják meg Zalavármegye politikai misszióját, ott a határszélen, hiven tölti-e be akkor, ha a reakciót szolgálja; kérdem én, így gondolták-e ezt a vármegyének azon nagy alakjai, a kik Zalavármegyét a multban az első vármegyék közé küzdötték fel.

Remélem, azt a zászlót, a melyet egyesült erővel, pártkülönbség nélkül önök a választókerületben győzelemre vittek, megbecsülik es egykoron az egész vármegyében visszatérnek a szabadelvűség útjára, a melyet Deák Ferencz bölcsessége kijelölt, (Ugy van.)

Nekem t. barátaim, a néppárt ról meg van a magam szilárd politikai meggyőződés s azon nem változtatott volna az sem, ha e párt 40 tagot küldött volna az országgyűlésbe. A politikai élet és fejlődés törvényét eléggé ismerem arra, hogy a néppártban ne lássak egyebet, mint muló tüneményt, a nagy politikai és társadalmi reform pusztá ellenhatását. Az ily ellenhatás nagy átalakulás idején soha sem maradhat ki. De az ily ellenhatás, a mily szenvedélyvel tünik fel a politikai élet lathatáran, ép oly rohamosan enyészik el, mert a társadalom belátja, hogy a veszélyek képzeltek, hogy a rettenetes bajt, a mit ók a reform következményeül kifestének, senki sem érzi és politikai képzelődés az egész.

Amnyi azonban bizonyos, hogy az eszközök, a melyeket a néppárt használ, elítélendők. (Igaz! Ugy van!) Én attól félek, hogy egykor számon kérők tölük, vajjon igaznak bizonyult-e az a sok ráfogás, tudva hamis állítás, a melyeket a nép elmejébe és szívébe csipegettek? Attól tartok, hogy meg fogják kérdezni tölük, igaznak bizonyult-e, hogy a harangokat leszedik a templomokból; igaz-e, hogy a keresztet az utak széléről el távolítják; igaz-e, hogy a templomok magtárokka lesznek; igaz-e, hogy a keresztény vallás ellen irtó háboru készül? Meg fogják vizsgálni, a keresztény szellemnek megfelelő-e az a fenyegetés,

hogy a liberális szülők gyermekeinek nem adják fel a keresztiséget, hogy a liberálisokat nem látják el a hitotti szentségekkel, stb.

Es ha meggyőződik a nép, hogy mindez csak káprázatos korteszésköz volt, akkor bizony ennek nagyon rossz következményei lehetnek. De ekkor mi fogunk odaállani és meg fogjuk védeni a fanatizmust terjesztőket a boszu haragjától. (Élénk éljenzes.) Mi fogjuk megmagyarázni, hogy az ő fanatizmusuk nem volt egyéb, mint ellenhatása a nagy reformnak és hogy sokat közülük talán csak a küzdelem heve vitt az ily képtelen túlzásba. Mi így fogjuk nemes fegyverekkel őket védeni. Ez a liberálizmus.

Ez az, a mit ez alkalommal el akartam mondani, midőn két kerületben vettem fel a harcot a néppárt ellen.

Es most még csak azt mondhatom, a mivel beszédemet kezdem, hogy fogadják legmélyebb hálámát egyenkint és összesen, hogy a szabadelvűség zászlaját győzelemre segítették. Köszönöm szíves megjelenésüket.

Szózat.

A Szabad Izrael ideiglenes elüjáróságá felkért e felhivas közlésére.

A vallásszabadság törvénynyé vált és magasztos hitünk géniusza szabadon lengetheti szárnyait. Megtettük a biztos lépéseket, hogy a kormány, törvényes jogunkat elismerve, jóváhagyja önálló felekezeti hitközségünk életbeléptetését.

Itt az ideje, hogy helyre állítsuk az izr. vallást azon eredetiségében, mely azt minden pozitív vallás szülőanyjává predesztinálta.

„Szabad Izrael” a nevünk. „Szabad Izrael” a jelszavunk.

Izrael létjoga azon évezredek rendeltetésében áll, hogy az egyetlen Istenben való hitet és az emberszeretetet a népek közt terjessze, s. p. oly módon, hogy — a szentírás szavaival élve — azt mondhassák rólunk a népek: valóban értelmes és bölcs, ez nagyszerű nemzet. (Móz. V. 4, 6.)

Es ime, hogy követjük a mi rendeltetésünket? Minő véleménye van a népeknek Izrael bölcseségéről?

Vajjon bölcsenek nevezhetők-e azok, kik érthetetlen nyelven imádkoznak és Palesztinába való visszatérésükért esengnek, a hová nem is kívánkoznak, ahová bortal sem lehetne őket kergetni? Bölcsenek nevezhetők-e azok, kik néhány johiszeu rabbi gyártotta vallási törvényt magukra erőszakoltatnak: étkezési (nem bibliai) törvényeket, melyek bennünket az egész emberi társadalomtól elkülönitenek: szombati törvényeket, melyek gyertyát gyújtani vagy eloltani, kendőt a zsebben hordozni, esernyőt felnyitni s. a t. tilosnak nyilvánítanak; házassági törvényeket, melyek a magára maradt özvegyasszonyt kifosztani engedik, vagy örök özvegyiségre kárhoztatják mert — risum teneatis! — mennie kellene és nem mehet nélkül sógorához, kit ók maguk tölle eltiltanak? (Levirátházasság, Chálíca).

Vajjon bölcsenek nevezhetők az a felekezet, melynek rabbijai a vegyes-pároktól a vallási sanctiót megtagadják — holott vallásunk alapítója, Mózes maga is vegyes hazaságban élt; holott az egész zsidóság évszázadok óta Eszter és Áhásver egybekeelésének következményeit minden évben mint ünnepet üli meg?

Hol van itt a bölcsesség? Hogyan ismerjük föl ezekből a népek Izrael bölcseségét, nagyszerűségét? Es miképpen terjeszhetjük a népek között az egy Istenben való hitet és emberszeretetet, ha magunkat gáttakkal választfalakkal, vesszük körül, ha kicsinyes konkurenciából, közeledésük láttára visszahúzódnak?

Hoz te magasztos Izrael, ki hajdan az igaz Isten és a legmagasztos tanok hirdetése által az emberséget egy erkölcsi társadalom színvonalára emeltd; mennyire súlydtdél a „gólusz” feneketlen posványába, ha valásod halhatatlan alapítóját, ha ünnepeid történelmi jelentőségét, ha magasztos rendeltetésedet ily galádul megtagadod!

Csodálható-e, ha családi életünkben minden vallásosság kiveszett, ha templomaink pusztán állnak és a vallásosság majdnem csak a szegénység és a piszkokfészkekben található?

Es a hazafiság is nyom valamit a latban. A törvényhozás bölcseségében lebontotta ama választófalat, mely bennünket a haza más polgáraitól elkülönített — tette azért, hogy a hazafiság gyűjtőpontjában annál könnyebben egyesülhessünk.

Ébredjeteik, szeretett testvéreink és hitrokonaink, ébredjeteik föl a „gólusz” szegyenletes mamonaból! Emelkedjeteik fel jelentőségtek öntudata, történelmi rendeltetéstek magaslatára! Ne engedjeteik magatokat elámitani, vagy elriasztani ama szükkeblűek és kislelktiek által, kik Izrael — az ezer viharban megedzett Izrael minden fris léghuzamtól féltik?

Ragadjatek meg az élő Isten zászlóját!

Mutassátok, hogy méltó utódai vagytok a Malkebeus hősöknek a butaság hidraja elleni szellem-harcban!

Szervezkedjünk szabad izrael hitközségekké! Csatlakozzatok magasztos törekvéseinkhez!

Törvényszerűen tartjuk templomunk kapu t mindenki számára, ki Izrael Istenéhez, a világegyetem Urához folyamodik — a bölös Salomonsént, ki minden nép és nemzet számára az Isten hazát tárta tartotta

Megadjuk minden vegyes pártnak az esketési szertartást egész ünnepélyességében.

Mind egyik hazasság által, mely létre jön izraelita és keresztény között, Isten nevével szenteljük meg (kidus hasém), igazoljuk vallásunk alapítóját és ünnepeinket, apaszjúk az egyőgi juk az antiszemitizmust, előmozdítjuk Izrael küldetését és az emberiség eszményi jövőjét.

Minden alítótagos akadály a vegyes párok megeskése ellen nem egyéb, mint mese, szemfényvesztés.

Szeretett testvéreink és hitrokonaik! Ne hagyjuk a magasztos izraelita vallást a babonák fertőjébe beleveszni! — őscink kedvéért, kik érte kétezerévi martírumságot szenvedtek; gyermekeink kedvéért, hogy hitükért ne kelljen pirulniok, hogy salaktalan vallásunkban a nemes nevelés alapját és az élet viharában a világitó tornyot ne nélkülözzék; minmagunk kedvéért, hogy a butaság szegyenletes bilineseit magunkról le rázzuk és végre hogy valósuljon a Szentírás szava mondhassek rólunk a népek: valóban értelmes és bölös ez a nemzet. —

A Szabad Izrael ideiglenes előjárósága. Witz Mór ideiglenes elnök, Kramer Samu ideigl alelnök, dr. Kondor I. Iószef v. megyei főrabbi és a kongresszus tagja. Smolka Salamon Fischer Jakab, Scheiber Mór.

Hírek.

Nyugalomba vonulás. Varga Tamás gyömörei plebános, vidékünk közszeretében élő Tamás bácsija, a plebániáról lemondott s a jövő hóban nyugalomba vonul s Tapolcán telepedik meg. Őszinte szívvel kívánjuk, hogy a derék plebános, ki legközelebb két súlyos betegségen esett át, nyerje vissza teljes egészségét s sokáig élvezze megelégedésben a jól megérdemelt nyugalmat. Ugyancsak nyugalmaztatást kérte Gitling János prágai tanító is. Ő 43 évig működött a tanítói szép, de rögös pályán, s ebből 33 évet Prágán töltött el, hol áldásos tevékenységet tett ki. Gitling bátyánk Sümegre jön lakni s ha megfelelő foglalkozást kap, itt telepszik meg állandóan is, mert az egész életét munkásságban töltő férfiú nem tud munka nélkül élni. Élvezze boldogan sokáig azt a szerény nyugdíjat, mit a nemzet napszámolásainak a törvény elég mostohán szabott ki.

A puska. F. hó 6-án Piriti Sándor tapolcai lakos a szolgabiroisági irokkal és 2 pincérrel kiment a vendéki szőlőjébe pi csezerezni. Midőn osztonához ultek, odavetődtek Kovács István és fia, Ferenc hegypásztorok is, kiket Piriti étellel, itallal megkínalt. Kifogyva a korszóbol, a gazda borért ment, ezalatt azonban vendégeivel a hegy-pásztorok összeszólkkoztak. A hivatlan vendégeket végre sikerült a gazdának és vendégeinek a hajlekbol kituszkolni. A kiakolbolított hegypásztorok erre a hajlékra lövöldöztek. A vendégek meg a a carvan öket akadályozni a lövöldözésben, utánuk mentek, Piriti pedig visszamaradt hogy hazaszánt üveget megtöltse. Mikor a kocsihoz ért, újból összetűzésben találta a társaságot s midőn a hegy-pásztorokat gyalázatos viselkedésökért kérdőre vonta, Kovács Ferenc rásötötte puskáját. A lövés Piriti combját érte, mire aféltan rogyott össze. A szerencsétlen embert, kinek vemlégszeretete ily rettenetes viszonzást talált, beszállítottak Tapolcára, innen pedig másnap a sümegi kórházba hozták ápolás végett. Azonban nem fog folyó-gyulni, mert sebe uszkösödésnek indult.

Előmunkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi miniszter Köves Jenő dr. veszprémi ügyvédek a Veszprémtől Tót Vázsony, Nagy-Vázsony, Leányfalv, Petend, Kapocs, Monostor-Apáti, és Diszel irányában Tapolcáig vezető gőzmozdonyu vasutvonatra az 1894. évi október hó 31-én kelt rendelettel megadott előmunkálati engedélynek a f. évi szeptember hó 23-ig meghosszabbított érvényét a lejáratól számított további egy évre meghosszabbította.

Uj marharakodó-állomás. A magyar államvasutak kezelésében lévő zalavölgyi h.

é. vasut vonalán, fekvő Zala-Szent-László állomást marharakodó állomásul engedélyezték.

Egészségügyi szemle. Lukovich Gábor dr. a helybeni nepiskolát megszemlélte, hogy az uralkodó tiszta-ágról meggyőződjenek. F. hó 13-án pe lig Fischer Ignac dr. orvos az összes tanítványok tanulóinak szemét vizsgálta meg. A gyermekeket egészségesnek találta.

Az ezredéves országos kiállítás, melyet Daniel Erno kereskedelemügyi miniszter november 3-án zárt be, 2,928,948 látogató látogatta. Az 1885. é i országos kiállítás látogatóinak száma 1,708,370 volt.

A sümegvidéki gazdakör választmánya f. hó 13-án tartott üléseben Szücs Zsigmond elnök bejelentette Bezerédy László földbirtokosnak, a gazdakör tagjának elhunytát. Indítványára a kör fájalmának jegyzőkönyvileg adtak kifejezést. Mayer István jegyző, mint a kör amerikai telepének kezelője jelentést tett a telep állapotáról, mit a választmány tudomásul vett. Az anyaegyesület kívánságára elnököt, jegyzőt és penztarost megbizta az ülés, hogy a gépekről s ezek értékéről 10% kopás leszámításával leltárt készítsenek. Ennek kapcsán elhatározták, hogy a jegyző a gépek használatáról szabályzatot dolgozzon ki s azt a legközelebbi választmányi ülés elé terjessze.

Házasság. Buxbaum Samu helybeli kereskedő f. hó 8-án lépett házasságra Kell Bella kisasszonnyal.

Jótekonycélu előadások az iskolában. A közoktatásügyi miniszter értesítette a tankerületi főigazgatókat, hogy a vezetésük alatt álló iskolák dísztermeit, tornahelyiségeit jótekonycélu előadások tartására ugy magánosoknak, mint társaságoknak átengedhetik. Az engedélyt azonban mindenkör az illető iskola igazgatóságától kell kérni.

Eljegyzés. Orbán György helybeli kávé eljegyezte Peñc Milike kisasszonyt.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Nagy Géza orsz. statisztika hivatali díjnokot a tapolczi adóhivatalba ideiglenes adótitkár névezte ki.

Megbizás. A földmívelésügyi miniszter Strausz Flórián dobzonaki plebánost az alsó-lendvai járásra az allandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Adófizetés. Az utolsó negyedévi adórészlet befizetése 16-án esedékessé válik.

Illetékmentes alapítványok. Oly alapítványok, illetve hagyományok, melyek jövedelme bizonyos felekezeti tényleges alkalmazásban levő lelkészeinek nem csak segélyezésére, hanem javadalmaik gyarapítására fordíthatnak, a kir. penzügyi köz-igazgatási biróság folyó évi 4373. számú elvi jelentőségű határozata alapján, illetek alá nem tartoznak.

Keszthely város képviselőtestületének f. hó 7-én tartott ülésében beterjesztette a tanács Vasary Kolos bibornok hercepprimás 100 ezer korona alapítványáról kiállított alapítólevelet. A képviselőtestület a beterjesztett egész terjedelemében felolvasott alapítólevelet felalva hallgatta meg, s legmelyebb hákájának kifejezésével vette tudomásul Ezután hazánk ezredéves fennállása emlékére a keszthelyi főgimnáziumba járó ifjak részére, valamint a balatoni muzeum céljaira Keszthely város által tett 1000 - 1000 korona alapítványok alapítólevelei terjesztettek elő, melyeket a képviselőtestület némi módosítással jóváhagyólag tudomásul vett. A keszthely-tapolcai vasut segélyezésére a képviselőtestület által megszavazott, de több képviselő által megfellebbezett 15,000 ft segélyre vonatkozó határozatot a képviselőtestület újból napirendre határozta el kituzetni, mielőtt azonban ennek érdemleges tárgyalás: b: boesátkoznék, annak tanulmányozására Nagy István városbíró elnöklote alatt Lénárd Ernő, Beck Sandor, dr. Csanády Gusztáv és Pető Vilmos képviselőköl álló bizottságot küldött ki. Az allami polgári leanyiskola épülete részére szükséges telek megszerzésére vonatkozó előterjesztést a képviselő testület tudomásul vette s a tanács által kszemelt s e célra alkalmas Ross-féle haz megvételével városbíró s illetve a tan. e ot megbizta.

A zavaró megyei ált tanítótestületnek választmánya okt 31-én Felméri Albert

elnök elnöklote alatt gyűlést tartott. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének hitel-sítése után felolvasva elnök eddigi működéséről jelentését, melyet helyesléssel fogadta Majd tárgyalásra került Rédey Ferenc penztárnoknak jelentése, mely szerint a penztárban 2027.43 frt van és a könyvtárnok: Dekány Mihály jelentése, mely szerint a könyvtár állománya 520 kötetből áll; mit a választmány tudomásul vet. M jd elnök bejelenti, hogy Kotozsvára tör. ent athelyezéséből kifolyólag leteszi a közgyűléstől nyert mandátumot, megköszöni a tanítószög rokonszenvét, a tisztekar támogatását es kéri a választmányt, hogy az alapszabályok értelmében helyettes elnököt valaszszanak. Pálya Mihály elismerő szép szavai után Felméri Albertnek a választmánya a tanítószög köszönetét fejezi ki, ezt jegyzőkönyvébe foglalván, tavozó elnököt erről a titratban értesíti, s következő közgyűlésig az elnöki teendők vitelével Jeney Gusztáv alelnököt, s mert a penztárnok is tiszteről leköszönt, a penztárnokfiakkal ideiglenesen Dekány Mihályt bizta meg a választmány.

Öngyilkosság. Török György óhídi lakos igen bizalmas viszonyban találta leányát, a 19 éves Vilmát a mostoha fiával, Fehér Péterrel. A magáról megfellebbezett leányt az apa keményen megdorgálta A leány annyira szivere vette a szegyen, hogy pálínkás vízben gyufát áztatott s ennek oldatát f. hó 7-én a mihályfai határban meg is itta. Künt a határban megtalálták a súlyos beteg leányt s elszállították haza, hol f. hó 12-én meghalt.

Műkedvelő előadás. A csabrendeki ifjuság f. hó 28-án az aranyoroszlánhoz címzett vendéglőben táncvígalmommal egybekötött mű kedvelő színelőadást rendez. Szinre kerül Tót Ede népszínműre a Falu rossa. Az előadás este 8 órakor kezdődik. Helyárak: Családjegy 5 személyre 3 frt, ülőhely az első három sorban 80 kr., a következő három sorban 60 kr., a többi helyen 40 kr., állóhely 20 kr. A tiszta jövedelmet a szegénysorsu iskolás gyermekek felruházására fordítják, Felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség.

Uj szivarok. A jövő év tavaszán két új szivarfajta kerül forgalomba. Az egyik az infaritesz, a másik a virzsinának hasonmása, a brazil virzsinia lesz. Ez utóbbi a kubához hasonló erejű dohányból készül s így a gyöngébb dohányzók is szíhatják a virzsinát.

A „Magyarország“ ma kétszétlenül legolvasottabb p. napi ap. Pályája a folytonos emelkedés útja volt s ma már nemcsak mint hírlap foglalja el a legelőkelőbb helyek egyikét, hanem igazi politikai irányzó is lett, a mely nem csak írja, hanem irányozza is az események folyását. Az akciók melyeket megindított, rendre ország s akciókka lettek a minden főmerülő kérdésben ugy a professzionatus politikusok mint a nagyközönség daja megkérdetni mit mond hozzá a »Magyarország« Bátor és szökimodó, trónnak kezét nem teszi bémára valamely érdeklőzőt a minék igazságáról meg van győződve, mindig ki meri mondani ebben van az erce speci-alitása. Hírszolgálatá különös és felhasználja a modern technika minden eszközeit. Terezn rovatát a legkiválóbb írók töltik be, a kik a magyar életéről írnak magyarul magyar szellemben. A »Magyarország« ezentúl is az lesz a mi volt. oly újság a mely napról-napra fokozottabb mértékben előtűni ki az olvasóközönség igényeit. Keszesség erre a szerkesztőség melynek élén Hol-ló Lajos főszerkesztő, Inczédy László h. szerkesztő és Bortha Miklós fennkutatás állanak. Hogy pedig az újság pontosan minden más napilapot megelőzve jusson az olvasóközönség kezéihez, arra garancia a kitűnően szervezett kiadóhivatal. Elő-fizetési ára egész évre 14 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. s az elő-fizetési összeg a legalkalmasabb módon postautalványon a kiadó, hivatalba Sándor utca 2 sz. címeendő.

Felelős szerkesztő:
Eles Károly.
Főmunkatárs:
Stampay Miklós.
Kiadótulajdonos:
Horvát Gábor.

A huszónyai hegyben, déli fekvésű 5 magyar hold szőlő jó épületekkel örök áron több évi részletfizetésre eladatik. Tudakolhatni HETVEY KAROLYNÁL SÜMEGEN.

A közönség figyelmébe!

Olajfestményeket és krétarajzokat ardekek után elethűen készíték el a következő árak mellett:

Olajfestmények kerettel	20	frt. — kr.
„ keret nélkül	15	„ — „
Krétarajzok kerettel	6	„ 50 „
„ keret nélkül	4	„ — „

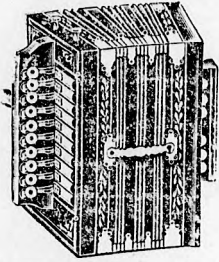
A képek élethű sikeréért kezsekedem.

A Sümeg-Szent Grót kiadóhiátala felvilágosítással szolgál az iránt, hol lehet megtekinteni az általam készített képeket.

Megrendeléseket pontosan eszközök. Tisztelettel

SPÍRA HENRIK

13— Bécs III., obere Weisgärberstrasse 13

Csak
4 1/2 frtért

küldöm az én világhírű huzóharmonikáimat

„Bohemia“

hosszu bilentyükkel és valódi gyöngyház-zarókkal.

Annak van két fujatója 11 ráncos erős fujató és összetörhetlen rézsarkok.

A hangok az egyes lemezeken vannak elhelyezve és az által a harmonikának az orgonához hasonló hangja van.

40 hangos 2 Reg. 15 1/2 cm. sz. 33 cm. h. 4 1/2
60 „ 3 „ 17 „ „ 34 „ „ 5 1/2
80 „ 4 „ 17 1/2 „ „ 34 1/2 „ „ 6 1/2

Magán tanuláshoz utasítást ingyen, portó és csomagolás 60 kr. Képes árjegyzék ingyen.

SCHUSTER C. A.

harmonikagyáros

GRASLITZ, Csehország.

A küldés csakis utánvét mellett eszközöltetik — Kicserelés megengedtetik.

Viszontelárusítókat keresek. 8—20

596 601./szám. 1896

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sümegi kir. járásbíróság 1892. évi 889 2226 számú végzése következtében Dr. Jenvay Geza ügyvéd által képviselt Becky Gyula és Márkus Ferenc javára Söjtör Gyula és neje ellen 339 frt. 62 frt. 80 kr. s jár. erejeig 1892. évi ápril hó 27-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 310 frtra becsült 13 db sertés, 2 ökör, 1 borjuból álló ingóságok nyilvános árveresen eladtnak

Mely árverésnek a sümegi kir. bíróság 5020 5019 1896 sz. végzése folytán 401 frt. 80 kr. tökérvetelés. ennek 1892. évi január hó 2 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 57 frtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Gyömöröben leendő eszköz-lésére 1896. évi november hó 26. napjának dél előtti 9 órája határidőül kitűzetik és

ahhoz a venni szándékozók oly megjelölés-sel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-

őbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Sümegen 1896. évi november hó 9. ik napján. Szidnai kir. bírósági végrehajtó

Ház eladás.

Sümegen a tapolezai utcában, Rédei Sándor tulajdonát képező

k e t t ő s h á z

akár külön, akár együttesen szabad kézből eladó.

Az első ház áll: 1 bolthelyiség, 2 szoba, konyha, éléskamara és kertből.

A belső ház: 1 szoba, konyha, éléskamara, pincze és kertből.

Bővebb értesítés szereshető RÉDEI SÁNDOR sümegi lakosnál.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Sümegen a f. hó 19-én tartandó vásár alkalmával Schafer Jenő cipész üzletében, (Baka-féle ház) bécsi női-divat con-fectió-raktárt tartok.

Nagy választék valódi persiáner, karakül, plüs- és szövetgallérok-ból, női és leánykabátokból, ugyszintén karmantyukból.

Magamat a n. é. közönség be-cses pártfogásába ajánlva és mi-nél több látogatást kérve, mara-dok tisztelettel

Bécsi confection-raktár.